

การอ้างสิทธิ์ของจีนในทะเลจีนใต้ : เล่นประทีเล่น ?

ทะเลจีนใต้ (The South China Sea) เป็นพื้นที่พิพาทระหว่างจีนและหลายประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มานาน เนื่องจากการอ้างสิทธิ์เหนือหมู่เกาะและทะเลทับซ้อนกัน ซึ่งกำลังทวีความตึงเครียด จากการที่จีนแสดงท่าทีแข็งกร้าวมากขึ้น ในการอ้างสิทธิ์ ทำให้หลายฝ่ายออกมาแสดงความเห็นต่อท่าทีดังกล่าว ISEAS – Yusof Ishak Institute ซึ่งเป็น Think Tank ของสิงคโปร์ ได้เผยแพร่บทความเรื่อง “China’s Claim on the South China Sea: How Many Dashes Make a Line ?” บนเว็บไซต์ FULCRUM สรุปใจความสำคัญได้ดังนี้

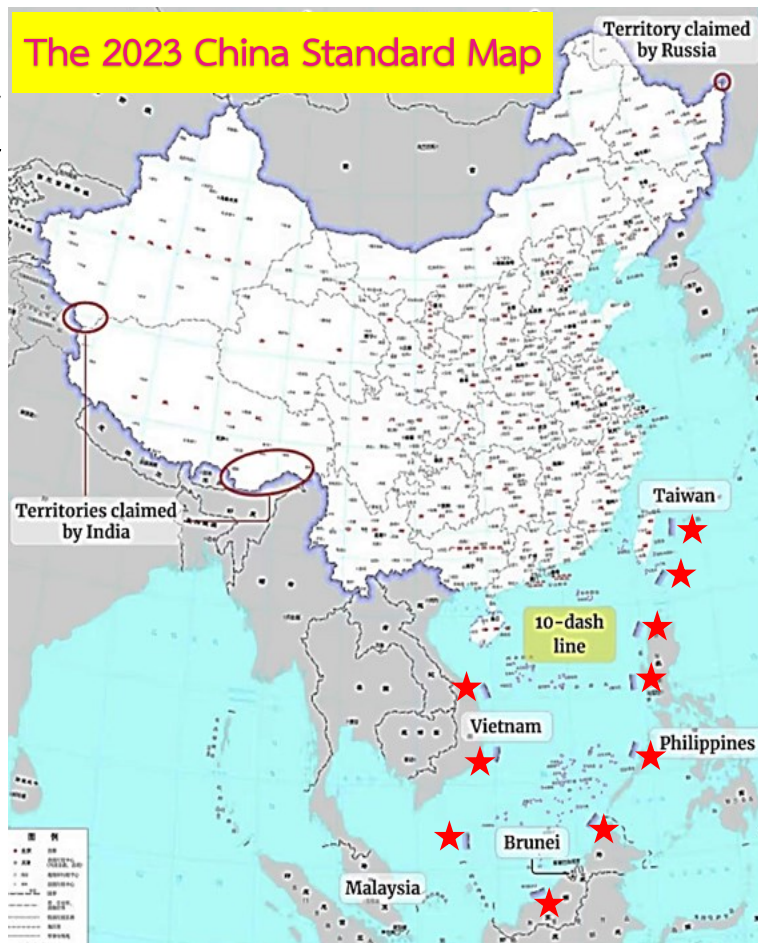
การเปิดตัว แผนที่ “มาตรฐาน” ฉบับใหม่ (A new standard map) ของทะเลจีนใต้โดย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ (Ministry of Natural Resources) ของจีนเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ ที่ผ่านมานี้ ได้กระตุ้นให้เกิดปฏิกิริยาเชิงลบจากประเทศเพื่อนบ้านของจีน เนื่องจากแผนที่ดังกล่าวมีเส้นประล้อมรอบพื้นที่ส่วนใหญ่ในทะเลจีนใต้ รวมถึงเส้นประทางตะวันออกของไต้หวัน ทำให้มีการตั้งคำถามว่า แผนที่ฉบับใหม่นี้แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงการอ้างสิทธิ์ในพื้นที่ทับซ้อนในดินแดนของจีนหรือไม่ ซึ่งคำตอบง่าย ๆ คือ “ไม่”

ประวัติศาสตร์การอ้างสิทธิ์ของจีนในทะเลจีนใต้

การอ้างสิทธิ์ของจีนในพื้นที่ตอนใต้ที่ผ่านมากลับตรวจสอบ และบางครั้งถูกโจมตีถึงความไม่เหมาะสม โดยจีนได้เผยแพร่ แผนที่ ที่มี “เส้นรูปตัวยู” (U-shaped line) อ้างสิทธิ์เหนือน่านน้ำทะเลจีนใต้ เป็นครั้งแรก เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๔๘ ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของ “แผนที่ เขตปกครองของสาธารณรัฐจีน” (Atlas of Administrative Areas of the Republic of China) เอกสารที่ปรากฏในหอจดหมายเหตุของสาธารณรัฐจีน (Republic of China : ROC) แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการแห่งรัฐ (Government Committee) ที่ขีดเส้นบนแผนที่ฉบับนี้ ตั้งใจให้เป็นแผนผังบ่งชี้ถึงการอ้างสิทธิ์ของสาธารณรัฐจีนเหนือหมู่เกาะต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ ซึ่งมีที่มาจากมติที่ประชุมคณะกรรมการเมื่อปี ๑๙๔๖ ที่ให้ร่างแผนที่เพื่อกำหนดขอบเขตของพื้นที่ที่จะได้รับเพื่อให้ได้มาซึ่งเกาะต่าง ๆ ในทะเลจีนใต้ หรือ “ร่างแผนที่ตำแหน่งของหมู่เกาะในทะเลจีนใต้” (Nanhai zhudao weizhi lüetu, 南海诸岛位置略) ซึ่งมี เส้นประ ๘ เส้น ล้อมรอบทะเล และสิ้นสุดด้วยเส้นที่แยกฟิลิปปินส์ออกจากไต้หวัน แผนที่ฉบับนี้ถูกร่างขึ้นโดยสาธารณรัฐจีน ซึ่งเป็นรัฐบาลที่ได้รับการยอมรับของทั้งจีนแผ่นดินใหญ่และไต้หวันในขณะนั้น

หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองได้มีการประชุมอภิปรายในหมู่ข้าราชการระดับสูงของจีนเรื่องขอบเขตดินแดนที่แน่นอนของจีน

อย่างละเอียด เนื่องจากไม่เคยมีรัฐบาลจีนสมัยใดอ้างสิทธิ์ในหมู่เกาะสแปรตลีย์มาก่อนจึงมีความเชื่อที่ว่า ฟิลิปปินส์ที่เพิ่งได้รับเอกราชหรืออินโดจีนของฝรั่งเศส หรือทางการของอังกฤษในเกาะบอร์เนียว อาจเข้ามาอ้างสิทธิ์เหนือดินแดนดังกล่าวได้ การถกเถียงในเรื่องนี้ยังคงไม่มีทางออกจนกระทั่งในปี ๑๙๔๗ กระทรวงมหาดไทยได้จัดประชุมร่วมกับผู้แทนจากกระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ และกองบัญชาการกองทัพเรือ ซึ่งมีงานวิจัยระบุว่า การประชุมครั้งนี้เองที่จีนตัดสินใจอย่างเป็นทางการให้กำหนดจุดสิ้นสุดของการอ้างสิทธิ์ของจีนควรเป็นจุดที่มีชื่อว่า James Shoal

ที่มาภาพ: www.aljazeera.com/news/2023/8/30/india-lodges-protest-with-china-over-map-claiming-border-territory

อย่างไรก็ตาม การกล่าวอ้างนี้ยังไม่มีความชัดเจน ในช่วงปลายปี ๑๙๔๗ กระทรวงสารสนเทศของสาธารณรัฐจีนได้ตีพิมพ์ **“คู่มือ ฉบับใหม่”** โดยบันทึกไว้ในหน้าหนึ่งว่า “เขตแดนทางใต้สุด ... ยังคงต้องมีการกำหนด ... และอธิปไตยของหมู่เกาะ Tuansha ทางตอนใต้ถูกแย่งชิงระหว่างจีน เครือจักรภพฟิลิปปินส์ และอินโดจีน” เป็นที่น่าสังเกตว่า ชื่อทางการภาษาจีนของหมู่เกาะสแปรตลีย์ในเวลานั้น คือ “Tuansha” ไม่ใช่ “Nansha” ซึ่ง “Tuansha” ที่แปลว่า “ทรายแห่งความวุ่นวาย” ดูเหมือนจะแปลมาจากคำว่า “พื้นที่อันตราย” ซึ่งปรากฏบนแผนที่ภาษาอังกฤษในสมัยนั้น

แผนที่ของคณะกรรมการนำจะมีพื้นฐานมาจากผลงานของ Bai Meichu ศาสตราจารย์ที่เรียนรู้ด้านภูมิศาสตร์ด้วยตนเอง ผู้ที่วาดเส้นรูปตัว U (ทึบ) รอบทะเลจีนใต้ในหนังสือของเขาที่ชื่อว่า “แผนที่ใหม่ของการก่อสร้างจีน (zhonghua jianshe xintu, 中华建设新上) เมื่อปี ๑๙๓๖ แต่น่าเสียดายที่แผนที่ของ Bai มีข้อผิดพลาดอยู่มาก ซึ่งดูเหมือนว่าเกิดจากการคัดลอกมาจากแผนที่ของอังกฤษและมีการตีความสัญลักษณ์ในแผนที่ผิดไป ทำให้เส้นประของ Bai และการอ้างสิทธิ์ในปัจจุบันของจีนถูกลากไปรอบเกาะที่ไม่มีอยู่จริง ๓ เกาะ ได้แก่ (๑) Vanguard Bank นอกชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของเวียดนาม (๒) James Shoal นอกชายฝั่งบรูไน และ (๓) Seahorse Shoal นอกชายฝั่งฟิลิปปินส์ ทั้งหมดนี้เป็นสิ่งที่อยู่ใต้ผิวน้ำที่น่าสนใจคือ เส้นประของ Bai ไม่รวมได้หวัน เพราะเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่นในเวลานั้น ต่อมา นักศึกษาของ Bai สองคนได้กลายมาเป็นสมาชิกคนสำคัญของคณะกรรมการสร้างแผนที่ของสาธารณรัฐจีนและคล้ายกับว่าได้นำความเข้าใจผิดนั้นไปสู่รัฐบาลในการอ้างสิทธิ์อย่างเป็นทางการของจีนในทะเลจีนใต้แผนที่ที่คณะกรรมการชุดนี้เผยแพร่ในปี ๑๙๔๘ มี **เส้นประ ๑๑ เส้น** โดยมี ๒ เส้นที่แยกได้หวันออกจากฟิลิปปินส์

🔍 **นัยยะการอ้างสิทธิ์ของจีน**

หลังจากชัยชนะในสงครามกลางเมืองจีน รัฐบาลคอมมิวนิสต์ใหม่มีข้อตกลงร่วมกับพันธมิตรในขบวนการคอมมิวนิสต์เวียดนามและประกาศ **แผนที่ฉบับใหม่** ในช่วงต้นทศวรรษ ๑๙๕๐ (ก่อนที่ฝรั่งเศสจะยินยอมถอนตัวออกจากอินโดจีน) โดยละเว้นเส้นประ ๒ เส้นที่ลากผ่านอ่าวตังเกี๋ย (อ่าวเป๋ยปู๋ในภาษาจีน) เส้นรูปตัวยูจึงเหลือ **เส้นประ ๙ เส้น** โดยยังคงรวมเอาหมู่เกาะพาราเซล หมู่เกาะสแปรตลีย์ และได้หวันไว้ด้วย

แม้ว่าเส้นที่แสดงการอ้างสิทธิ์นี้ยังคงอยู่ในแผนที่จีน แต่ก็ยังไม่เคยมีการระบุตำแหน่งที่แน่นอนของเส้นประดังกล่าว และจีนไม่เคยอธิบายความหมายของเส้นประอย่างเปิดเผยต่อสาธารณะ อย่างไรก็ตาม ในปี ๒๐๐๙ คณะผู้แทนจีนประจำสหประชาชาติได้เผยแพร่แผนที่ทะเลจีนใต้ฉบับใหม่ที่แตกต่างจากเดิมเล็กน้อย โดยยังคงมีเส้นประ ๙ เส้น แต่อยู่ในตำแหน่งที่ต่างจากเดิมเล็กน้อย และมีเส้นประเพียงเส้นเดียวที่อยู่ระหว่างฟิลิปปินส์และได้หวัน

ที่มาภาพ: <https://www.rfa.org/english/commentaries/line-07162015121333.html>

ต่อมา ใน ค.ศ. ๒๐๑๓ Sinomap หน่วยงานรับผิดชอบด้านแผนที่รัฐของจีนได้เผยแพร่ **“แผนที่แนวตั้งฉบับใหม่”** ของเขตแดนจีน ซึ่งมีการผลิตซ้ำโดยสำนักพิมพ์ Hunan Map ในปีถัดมาแผนที่ฉบับนี้ **เพิ่มเส้นประใหม่ เส้นที่ ๑๐ บริเวณตะวันออกเฉียงใต้** รัฐบาลฟิลิปปินส์ได้ออกมาประท้วงแผนที่ฉบับนี้ แม้ว่าจะไม่ใช่การอ้างสิทธิ์ใหม่ แต่เป็นเพียงวิธีการใหม่ในการแสดงการอ้างสิทธิ์เดิมก็ตาม ในความเป็นจริง **“เส้นที่ระบุการอ้างสิทธิ์ของจีนไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่ปี ๑๙๔๘”** และ **“การอ้างสิทธิ์ยังคงมีพื้นฐานเดิมที่ไม่สมเหตุผลเช่นเดียวกับในอดีต”**

ข้อมูลความคิดเห็นต่อประเด็นการอ้างกรรมสิทธิ์ของจีนในทะเลจีนใต้ที่เผยแพร่โดย ISEAS – Yusof Ishak Institute ในบทความฉบับนี้ สะท้อนเพียงหนึ่งมุมมองของฝ่ายวิชาการ ซึ่งหน่วยงานด้านความมั่นคงควรได้รับทราบ รวมทั้งติดตามความเคลื่อนไหวของตัวแสดง (Actor) แต่ละฝ่ายอย่างรอบด้านต่อไป

ที่มา: <https://fulcrum.sg/chinas-claim-on-the-south-china-sea-how-many-dashes-make-a-line/>

www.sscthailand.org

๖๒ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงดินแดง เขตดินแดง กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

sscthailand

sscthailand